

Aan het College van Burgemeester en Wethouders gemeente Dalfsen
Postbus 35
7720 AA Dalfsen

Dalfsen, 8 januari 2025

Betreft: Gevraagd advies Beleidsplan Financiële Bestaanszekerheid gemeente Dalfsen 2025-2029

Geacht College,

De Participatieraad (PRD) heeft het concept van het Beleidsplan Financiële Bestaanszekerheid 2025-2029 ontvangen. Voorafgaand aan het ontvangen van dit beleidsplan was er contact tussen de beleidsmedewerker en de PRD. De aankondiging van de beleidsnota bestaanszekerheid was voor de PRD aanleiding om met inwoners in armoede en/of met schulden in gesprek te gaan. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden in februari en maart 2024. De PRD dankt de gemeente Dalfsen voor de medewerking om op deze manier signalen op te halen bij de inwoners. Het versturen van uitnodigingen heeft geresulteerd in 30 huisbezoeken, 16 telefonische gesprekken, 7 e-mailreacties en 2 reacties via de app met inwoners uit de gemeente Dalfsen.

Het doel van de uitnodiging was om inzicht te krijgen in de ervaringen van inwoners met de gemeente en de gemeentelijke voorzieningen. Op basis van de gesprekken met inwoners heeft de PRD de volgende gemeenschappelijke bevindingen met betrekking tot de uitvoering verzameld:

- Het overgrote deel van de respondenten is tevreden met het contact met de gemeente.
- Er wordt echter te weinig informatie verstrekt over (tijdelijke) regelingen vanuit de gemeente of het rijk. Veel inwoners weten bijvoorbeeld niet of zij dit jaar nog energievergoeding kunnen aanvragen. Ook is het onduidelijk of financiële regelingen jaarlijks opnieuw aangevraagd moeten worden of dat ze automatisch verlengd worden.
- Veel inwoners hebben nog nooit van het infopunt gehoord. Degenen die wel op de hoogte zijn, hebben er (nog) geen gebruik van gemaakt. Opgemerkt wordt dat het infopunt in Lemelerveld slechts één keer per week geopend is en dat het servicepunt van de gemeente wordt gemist.
- Ouderen met een klein pensioen die in een huurhuis wonen, maken zich zorgen over hun financiële situatie in de toekomst gezien de stijgende kosten voor energie, boodschappen en andere levensbehoeften.
- Sommige inwoners ervaren problemen met hun bewindvoering of bewindvoerder. Ze geven aan dat ze de bewindvoerder niet kunnen bereiken, helemaal geen contact hebben, of geen inzicht krijgen in hun financiën, openstaande schulden en/of aflossingen.

Naast de gesprekken met de inwoners heeft de PRD het concept van het Beleidsplan Financiële Bestaanszekerheid gemeente Dalfsen 2025-2029 grondig besproken. Op basis van de kadernota, het beleidsplan en de opgehaalde signalen van inwoners, heeft de PRD de volgende **beleidstechnische opmerkingen**.

- De PRD heeft wederom niet de gelegenheid gekregen om binnen de volgens verordening vastgestelde termijn van 6 weken een goed onderbouwd advies te formuleren. Ondanks dat de PRD-mondeling is bijgepraat door de betreffende beleidsambtenaar, ontving zij het uiteindelijke beleidsplan pas op 3 december 2024, terwijl het al op 17 december in het college werd besproken. Dit biedt de PRD onvoldoende tijd om het plan grondig te analyseren en een gedegen advies op te stellen. De PRD vraagt nadrukkelijk aan het college om in de toekomst de vastgestelde termijn van 6 weken na te leven, zodat zij voldoende tijd heeft voor een zorgvuldige advisering en de mogelijkheid heeft om mondelinge toelichting aan de beleidsambtenaar te vragen voordat de besluitvorming plaatsvindt
- In het beleidsplan, zie pagina 9, paragraaf 3.2 "Doelen en beoogde resultaten", wordt aangegeven dat de ambitie wordt uitgewerkt in drie hoofddoelen, met bijbehorende maatschappelijke resultaten die te monitoren zijn. In het beleidsplan dat de PRD heeft gekregen ontbreekt echter het derde doel in de beleidsnota. Het wordt aanbevolen om dit ontbrekende derde doel op te nemen in het beleidsplan, zodat de volledigheid van de doelen en de bijbehorende resultaten gewaarborgd blijft.

De PRD ondersteunt de raad in de keuze om het beleid aanvankelijk te richten op het vergroten van de financiële bestaanszekerheid van inwoners, omdat financiële stabiliteit een fundament vormt voor het welzijn van burgers. Door te zorgen voor voldoende bestaanszekerheid, kunnen inwoners zich concentreren op andere belangrijke aspecten van hun leven, zoals gezondheid, onderwijs en werk. Dit draagt bij aan een stabiele en meer inclusieve samenleving, waarin mensen niet worden belemmerd door financiële onzekerheid. Het versterken van financiële bestaanszekerheid helpt bovendien om armoede te voorkomen en de sociale cohesie te bevorderen. Echter, op basis van het beleidsplan en de ervaringen van inwoners, wil de PRD enkele zorgpunten delen. Deze hebben geresulteerd in de volgende beleids- en uitvoeringsadviespunten

Beleids- en uitvoeringsadviespunten:

1. Er is geen directe inbreng van inwoners geweest, terwijl dit wel werd aangegeven in de kadernota Bestaanszekerheid (22 februari 2024). De PRD benadrukt het belang van actieve betrokkenheid van inwoners, aangezien zij de belangrijkste stakeholders zijn in kwesties rondom bestaanszekerheid. Betrokkenheid verhoogt de relevantie en het draagvlak van het beleid, en versterkt het vertrouwen tussen inwoners en gemeente. De PRD adviseert daarom om voldoende ruimte voor inspraak te bieden, ideaal zou zijn dat de stem van de inwoners gehoord wordt vóór besluitvorming door het college. De PRD adviseert alsnog om de inwoners te raadplegen voorafgaand aan de evaluatie van dit beleid.
2. De PRD adviseert om het vervolgtraject op te nemen in de beleidsnota Financiële Bestaanszekerheid. Het opnemen van het vervolgtraject in de beleidsnota is belangrijk omdat het helpt om de bredere visie op bestaanszekerheid goed aan te pakken. Naast financiële zekerheid moeten ook andere belangrijke zaken zoals gezondheid, huisvesting, opleiding, sociale relaties en zingeving meegenomen worden. Door het vervolgtraject al op te nemen in het beleid raken de andere aspecten van bestaanszekerheid niet uit het zicht.
3. In het kader van de brede toegang blz. 7 onder kopje preventiebeleid, kwaliteitskompas en brede toegang wordt aangegeven dat in 2025 verder wordt gewerkt aan het verbeteren van de digitale informatievoorziening. De PRD adviseert om er niet standaard van uit te gaan dat alle

inwoners digitaal vaardig zijn. Gezien de variëteit in digitale competenties, is het belangrijk om in het beleidsplan en de uitvoering alternatieve manieren van informatievoorziening op te nemen zoals bijvoorbeeld de infopunten. Hierdoor wordt gegarandeerd dat alle inwoners, ongeacht hun digitale vaardigheden, gelijke toegang hebben tot belangrijke informatie en diensten.

4. De PRD merkt op dat het onderdeel saneringskrediet ontbreekt in het beleidsplan. Dit onderwerp wordt momenteel nergens behandeld in het beleid. De PRD adviseert om het saneringskrediet op te nemen in het beleid, zodat dit instrument duidelijk wordt geïntegreerd in de schuldhulpverlening en effectief kan bijdragen aan de financiële ondersteuning van inwoners.
5. De PRD juicht de regeling voor het oprekken van de inkomensgrens tot 120% toe, omdat dit meer mensen met een inkomen net boven het sociaal minimum toegang geeft tot belangrijke ondersteuning. Dit verkleint de kloof tussen bijstandsgerechtigden en mensen met een inkomen net boven het sociaal minimum en bevordert een breder bereik van sociale voorzieningen. Het vergemakkelijkt ook de toegang voor deze inwoners, die nu minder afhankelijk zijn van eigen kennis en initiatief. Echter, de PRD vraagt zich af of een inkomensgrens van 120% voldoende is. Daarom adviseert de PRD om in het beleidsplan op te nemen dat er een onderzoek of evaluatie wordt uitgevoerd om te beoordelen of het noodzakelijk is om tot een grens van 130% te komen. Daarnaast moet in de uitvoering worden gelet op het risico dat inwoners net boven de 'normgrens' vallen en daardoor geen gebruik meer kunnen maken van de voedselbank en andere sociale voorzieningen
6. In sectie 4.6.3 op pagina 17 van het beleidsplan wordt gesproken over sociale raadslieden. Het is voor de PRD onduidelijk of de inzet van 4 tot 8 uur per week voldoende is. De PRD beveelt daarom aan om de rol van sociale raadslieden concreet te definiëren en de doelstellingen explicieter te formuleren in het beleidsplan. Verder is de PRD van mening dat de relatie tussen de sociale raadslieden en de werkgroep financiële zekerheid, zoals vermeld op blz. 10, sectie 4.1.1 en blz. 17, sectie 4.6.3 van het beleidsplan, onduidelijk is. Het zou gewenst zijn om deze relatie verder te verduidelijken.

Uitvoerende adviespunten:

7. Uit gesprekken met inwoners blijkt dat met name ouderen in huurwoningen zich zorgen maken over hun financiële toekomst, vooral in relatie tot stijgende kosten. Het is van belang om deze zorgen serieus te nemen en ouderen te ondersteunen door hen duidelijke informatie en zekerheid te bieden over hun woon- en leefsituatie. De PRD adviseert om proactief en niet alleen digitaal informatie te verstrekken over beschikbare financiële hulp en regelingen die specifiek gericht zijn op ouderen, zodat zij zich ondersteund voelen en een beter inzicht krijgen in hun financiële mogelijkheden voor nu en in de toekomst.
8. Uit gesprekken met inwoners blijkt dat sommige inwoners problemen ervaren met hun bewindvoerder, zoals gebrek aan contact, onvoldoende inzicht in hun financiële situatie en het niet of nauwelijks op de hoogte gehouden worden van aflossingen. De PRD weet dat de gemeente geen formele rol heeft in het traject bewindvoering, toch adviseert de PRD om een klant ervaringsonderzoek uit te voeren onder de doelgroep om de tevredenheid en ervaringen met bewindvoerders in kaart te brengen. Dit kan van belang zijn om te voorkomen dat inwoners in handen vallen van slechte bewindvoerders.
9. De PRD juicht het vereenvoudigen en verruimen van regelingen toe, zoals beschreven in het beleidsplan pagina 15, paragraaf 4.5.1. Om te voorkomen dat inwoners 'door de bomen het bos niet meer zien', adviseert de PRD om, naast het vereenvoudigen van de uitvoering van regelingen en het minimaliseren van de benodigde bewijsstukken, een eenvoudige en overzichtelijke voorzieningenwijzer te ontwikkelen die voor iedereen vindbaar, leesbaar en toegankelijk is. Daarnaast is het belangrijk dat de gemeente duidelijk en tijdig communiceert

over of overheidsregelingen tijdelijk zijn of doorlopen, en of inwoners de regeling jaarlijks opnieuw moeten aanvragen.

10. De PRD adviseert om financiële educatie niet alleen te beperken tot de basisscholen, zoals beschreven in het beleidsplan op pagina 20, paragraaf 4.8, maar deze ook uit te breiden naar het voortgezet onderwijs. Het is belangrijk om jongeren die te maken krijgen met een bijbaantje, kleedgeld, online verleidingen en betaalmogelijkheden zoals achteraf betalen, beter voor te bereiden op het beheren van hun financiën. Het aanleren van deze vaardigheden in het voortgezet onderwijs helpt hen belangrijke kennis op te doen die noodzakelijk is voor hun toekomstige zelfstandigheid en financiële verantwoordelijkheid.

De PRD hoopt met deze adviezen bij te dragen aan een goede uitwerking en uitvoering van het beleidsplan Financiële Bestaanszekerheid gemeente Dalfsen 2025-2029.

Uiteraard is de PRD te allen tijde bereid tot nader overleg.

Met vriendelijke groet,

Adriaan Slob
Voorzitter Participatieraad